

Številka: 00104-237/2017/5

Datum: 15. 6. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje Tomaža Lisca v zvezi z ukrepanjem vlade za zagotovitev stabilnosti slovenske živilskopredelovalne industrije, zaradi dogajanj okoli hrvaške družbe Agrokor

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Tomaž Lisec je na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS) naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z ukrepanjem Vlade RS za zagotovitev stabilnosti slovenske živilskopredelovalne industrije zaradi dogajanj okoli hrvaške družbe Agrokor d.d..

Poslanec navaja, da so svetovne bonitetne družbe pred kratkim znižale boniteto hrvaške družbe Agrokor d.d. na tako imenovani špekulativni razred, obeti za nadaljnjo poslovanje te družbe pa so negativni. Družba Agrokor d.d. je tudi lastnik trgovskih družb Poslovni sistem Mercator d.d. in Konzum d.d., ki sta največja kupca predvsem slovenske živilskopredelovalne industrije. Težave pri poslovanju družbe Agrokor d.d. lahko tudi resno ogrozijo poslovanje predvsem živilskopredelovalne industrije, kar bi imelo hude negativne posledice na celotno slovensko gospodarstvo in posredno tudi na javne finance. Poslanec sprašuje ali ima Vlada RS pripravljene ukrepe in kakšne za zagotovitev normalnega delovanja slovenske živilskopredelovalne industrije in ostalega slovenskega gospodarstva ter kmetov, ki poslovno sodelujejo z družbo Agrokor, v primeru uresničitve negativnih scenarijev glede obstoja oziroma delovanja te družbe.

Vlada RS v odgovoru pojasnjuje, da se zaveda resnosti položaja, v katerem se je znašla družba Poslovni sistem Mercator d.d., ki je v lastništvu družbe Agrokor d.d.. Zato Vlada RS pozorno spremlja dogajanje v koncernu Agrokor d.d.. Vlada RS se zaveda, da je Poslovni sistem Mercator d.d. pomemben del prehranske verige, ki si želi stabilnega lastnika ter stabilne pogoje za poslovanje. Zato je Državni zbor dne 25.4.2017 sprejel Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo (Uradni list RS, št. 23/17, v nadaljevanju: zakon), ki je stopil v veljavo 6.5.2017. Namen zakona je zaščititi javni interes in preprečiti posle, ki bi škodovali podrejenim družbam in dobaviteljem, če obvladujoče družbe zapadejo v insolventnost. V primeru Poslovnega sistema Mercator d.d. se na ta način zaščiti tudi slovenske dobavitelje, katerih izpostavljenost do Mercatorja je okoli 500 milijonov evrov. Zakon velja za podjetja z več kot 6.000 zaposlenimi ter z več kot milijardo prihodkov od prodaje. Zakon določa razloge in pogoje za imenovanje, pristojnosti in prenehanje mandata začasnega izrednega člana oziroma članice uprave družbe systemskega pomena

Zakon ne posega v lastniško strukturo ali redno poslovanje družbe systemskega pomena. Zakon z dodatnim samostojnim in neodvisnim nadzorom ščiti interes družbe systemskega pomena (zaposleni, upniki, dobavitelji, manjšinski delničarji) pred interesom večinskega delničarja. Prav tako je pristojnost izrednega člana uprave zelo omejena zgolj na vodenje poslov, ki so povezani

z večinskim družbenikom in z njim povezanimi družbami. Izredni član uprave nima pristojnosti voditi rednih poslov družbe. To v celoti ostaja v domeni redne uprave.

Zakon med drugim določa, da mora družba systemskega pomena vsake tri mesece pripraviti poročilo o vseh poslih sklenjenih z večinskim lastnikom ali z njegovimi povezanimi družbami. Izredni član uprave pa mora takoj, ko se seznanj s poročilom nadzornega sveta, le-to predstaviti ministroma, pristojnima za gospodarstvo in finance.

Vlada RS je dne 8.5. 2017 sprejela sklep št. 01411-5/2017/2 z dne 8. 5. 2017, s katerim je ugotovila, da je Poslovni sistem Mercator d.d. v skladu z 2. členom zakona gospodarska družba systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vpliva na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji in da je večinski družbenik Agrokor d.d. z 69,57% deležem delnic, oseba, ki ima skupaj s povezanimi družbami v družbi systemskega pomena Poslovni sistem Mercator d.d. več kot 50 odstotni delež v osnovnem kapitalu ali večino glasovalnih pravic družbe systemskega pomena. Zato je Vlada RS ugotovila, da so izpolnjeni pogoji za imenovanje izrednega člana uprave in je predlagala Okrožnemu sodišču v Ljubljani, da imenuje Gregorja Planteu, kot izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena Poslovni sistem Mercator d.d.. v skladu s 3. členom zakona, saj je večinski družbenik Agrokor d.d. v postopku zaradi insolventnosti ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja in to dejstvo utegne ogroziti Poslovni sistem Mercator d.d. in s tem gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije.

Pomembno je tudi to, da od 8. 5. 2017, ko je Vlada RS sprejela sklep št.: 01411-5/2017/2 ne velja več koncernski privilegij, tj. dajanje (škodljivih) navodil družbi systemskega pomena in se izključi veljavnost določb v zvezi s povezanimi družbami, določenimi v Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17), ki omogočajo večinskemu družbeniku, da daje navodila družbi systemskega pomena za vodenje poslov, ki so za to družbo škodljivi, prav tako se izključi veljavnost tudi v primeru, če se prikrajšanje s strani večinskega družbenika nadomesti. Z namenom preprečitve težko popravljivih posledic za delovanje države se je večinskemu družbeniku preprečilo, da bi lahko škodljivo vplival na poslovanje družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo. Zakon zaradi povečanega tveganja in izrednih okoliščin na stani večinskega družbenika prepoveduje določene posle, ki so v normalnih okoliščinah dopustni (prevzemanje dolgov, dajanje poroštev, blagovni krediti...) in ščiti družbo systemskega pomena pred "izčrpanjem" s strani družbe, ki je njen večinski družbenik in je v insolventnem postopku ali drugih postopkih, ki vsebinsko ustrezajo postopkom zaradi odprave razlogov insolventnosti oziroma prestrukturiranja. Izredni član uprave ima s svojimi pooblastili (odločanje skupaj z drugimi člani uprave) izključno nalogo varovanja systemske družbe pred denarnimi in blagovnimi tokovi v korist večinskega družbenika in v škodo systemske družbe. V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme večinskemu družbeniku ali z njim povezanimi družbami podeliti nobenih poroštev, garancij, posojil, jamstev ali podobnih zavez in ne sme odobriti posojila neposredno ali posredno, predujma (ali drugega instrumenta obratnega kapitala), blagovnih kreditov ali plačati dodatnih storitev večinskemu družbeniku, razen če s tem soglašata izredni član uprave. V vsakem primeru morajo biti transakcije izvedene v skladu z načelom tržnih cen. V času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družba systemskega pomena ne sme pristopiti ali prevzeti dolga ali izvesti plačila namesto večinskega družbenika ali z njim povezanih družb.

Okrožno sodišče v Ljubljani je 18.5.2017 s sklepom št. Ng 19/2017-10 imenovalo Gregorja Planteu kot izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena Poslovni sistem Mercator d.d. in ga je kot izrednega člana uprave vpisalo v sodni register, z mandatom do razrešitve sodišča na predlog Vlade RS. Člani uprave in izredni član uprave Gregor Planteu skupno

zastopajo družbo systemskega pomena Poslovni sistem Mercator d.d. in soglasno sprejemajo odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim družbenikom Agrokor d.d. ali z njim povezanimi družbami. Šteje se, da so posli z večinskim družbenikom Agrokor d.d. ali z njim povezanimi družbami tudi posli preko posrednikov, če je končni koristnik blaga, storitev, investicij ali denarja večinski družbenik Agrokor d.d. ali z njim povezane družbe v skladu s prvim odstavkom 5. člena zakona.

Vlada RS se zaveda vloge družbe systemskega pomena Poslovni sistem Mercator d.d. in natančno spremlja razvoj dogodkov v zvezi s to družbo.